

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 677/2021
08.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог А.Д. за железнички превоз робе „Србија Карго“ Београд, чији је пуномоћник Милош Стијеља, адвокат из ..., ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1980/20 од 18.11.2020. године, у седници одржаној 08.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1980/20 од 18.11.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П1 2/19 од 15.06.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцима плати трошкове ревизијског поступка у укупном износу од 139.744,78 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П1 2/19 од 15.06.2020. године, првим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи АА на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године, исплати износ од 83.286,02 динара у појединачно опредељеним месечним износима у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате, као и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године износ од 35.189,83 динара, у појединачно опредељеним месечним износима у том ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до коначне исплате. Другим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу ББ на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године, исплати износ од 83.782,95 динара у појединачно опредељеним месечним износима у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до исплате и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године износ од 35.189,83 динара у појединачно опредељеним месечним износима у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи АА на име парничних трошкова спора исплати износ од 71.570,00 динара, са законском

затезном каматом почев од извршности пресуде, па до исплате. Четвртим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиоцу ББ на име парничних трошкова спора исплати износ од 49.960,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1980/20 од 18.11.2020. године, првим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле АА, којим је тражено да се обавезе тужени да јој на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године, исплати износ од 83.286,02 динара, као и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године исплати износ од 35.189,83 динара, и то појединачно тражене месечне износе, све са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате. Другим ставом изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца ББ којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године, исплати износ од 83.782,95 динара, и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2016. године до 31.12.2016. године исплати износ од 35.189,83 динара, и то појединачно тражене месечне износе, све са законском затезном каматом од доспелости, до коначне исплате. Трећим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле АА за накнаду трошкова поступка у износу од 71.570,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате. Четвртим ставом изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртим изреке првостепене пресуде и одбијен као неоснован захтев тужиоца ББ за накнаду трошкова поступка у износу од 49.960,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, па до исплате. Петим ставом изреке, обавезани су тужиоци да туженом солидарно накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 24.180,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, а и из разлога наведених у члану 404. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11... 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су били запослени код туженог на неодређено време у предметном периоду, тужилац по уговору о раду од 03.02.2003. године, а тужилац по уговору о раду од 04.02.2003. године. Тужени је настао статусном променом правног претходника АД „Железнице Србије“ и након ове промене преузео је општи акт – КУ за АД „Железнице Србије“ од 24.03.2015. године и уговоре о раду запослених. Тужиоци су са туженим закључили Анекс уговора о раду са применом од 01.09.2015. године и били су у радном односу до 31.12.2016. године. Тужиоцима је утврђено право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено

на раду, зараде по основу доприноса запосленог, пословном успеху послодавца, што подразумева бонусе, награде и слично, као и других примања на основу радног односа у складу са Колективним уговором за „Железнице Србије“ АД. Зарада запослених утврђена је као производ вредности једног радног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа. Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, утврђен је обрачун накнаде за исхрану у току рада у висини од 25% од просечне зараде исплаћене у РС, и наканда за регрес за коришћење годишњег одмора у висини просечне зараде у РС (1/12), на основу присутности на раду тужилаца, у складу са Колективним уговором туженог („Службени гласник РС“ број 37/95...7/00), јер тужени није тужиоцима обрачунавао и исплаћивао накнаду и накнаде за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора нису урачунате у основну зараду тужилаца, услед чега се не може исказати ни процентуални, ни номинални износ ових накнада, а у обрачунским листама нису посебно исказивани подаци о висини исплаћеног топлог obroка и регреса. Тужени није доставио структуру вредности једног радног сата, због чега није било могуће утврдити да ли су у вредности једног радног сата укључене накнаде за исхрану у току рада и вредност регреса од 1/12 за коришћење годишњег одмора. КУ за АД „Железнице Србије“ из 2015. године, чланом 57. прописано је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

Код овако утврђеног чињеничног стања, да Колективни уговор није утврдио однос зарада и осталих примања која улазе у зараду, нити је то учињено уговором о раду, првостепени суд је усвојио тужбени захтев уз закључак да последицу нејасног акта не може да трпи запослени, због чега ово право тужиоцима припада, сходно члану 118. Закона о раду.

Другостепени суд је одлучујући о жалби туженог, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев, налазећи да у конкретном случају нема основа за тражену исплату, јер су тужиоцима тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене тако што су урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа. По налажењу другостепеног суда, накнада ових трошкова укључена је у вредност једног радног сата, па запослени не може потраживати новчану исплату по овим основима јер нема колективног уговора као општег акта по коме би тужилац то право могао остварити.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом указује да је побијана одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђено је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог анекса измењен је члан 61. Колективног уговора и одређена вредност радног сата за обрачун и исплату

зараде. Одредбом члана 5. став 6. анекса Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час. Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као права по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени није доставио одлуку о висини ових накнада, па се основано може закључити да такву одлуку није ни донео, али то не искључује право тужилаца на исплату ових накнада. При том се не може прихватити да су тужиоцима ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер тужени није изнесе ових накнада номинално исказао у платној листи тужилаца, како је то предвиђено Законом о раду. Стога се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужилаца. С обзиром да анекс колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужиоци могу потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег колективног уговора. Тужиоци су у овом случају поставили тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом тих параметара, због чега је такав тужбени захтев основан.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Полазећи од успеха у поступку по ревизији, тужени је обавезан да тужиоцима накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара за састав ревизије од стране адвоката сходно Тарифном броју 17. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, као и износ од 60.847,58 динара тужиљи АА и тужиоцу ББ износ од 60.897,20 динара на име судске таксе на ревизију и на име судске таксе на одлуку по ревизији, сагласно одредбама члана 153., 154. и 163. ЗПП, Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“, број 121/12...99/20) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, број 28/94...95/18).

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић